

GYERMEKJOGI ISMERETEK II. A GYERMEKEKET MEGILLETŐ ALAPVETŐ JOGOK RENDSZERE

dr. Jásper András gyermekjogi képviselő

Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és
Dokumentációs Központ

2015. SZEPTEMBER 25.

TÁMOP 5.5.7-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselői hálózat
és civil jogvédő munka fejlesztése

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- A gyermekeket megillető alapvető jogok rendszere.
- Az emberi élethez és méltósághoz való jog különös tekintettel a bántalmazásra. A családban való nevelkedés joga, és a kapcsolattartás jog. A szülőktől való elválasztás.
- Az oktatáshoz való jog, véleménynyilvánítás joga, vallásszabadság, identitáshoz való jog, tulajdonjog, tájékoztatáshoz való jog.

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- A Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény (1991. évi LXIV. Törvény)
- 2011. évi CCXI. Törvény a családok védelméről
- 1952. évi IV. törvény a házasságról, a családról és a gyámságról
- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Emberi jogok

Állampolgári
jogok

Speciális jogok

Szabadságjogok

- Polgári
- Politikai
- Törvény előtti egyenlőség

Szociális jogok

- Gazdasági
- Szociális
- kulturális

Szolidáris jogok

- Csoport igények
- Kiszolgáltatottak védelme

PÉLDA AZ ENSZ KERETÉBEN ELFOGADOTT EMBERJOGI EGYEZMÉNYEKRE

Általános védelem

- A faji diszkrimináció valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló egyezmény (1965)
- Polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmánya (1966)
- Gazdasági, szociális és kulturális jogok nemzetközi egyezségokmánya (1966)
- A kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezmény (1984)

Speciális védelem

- Menekültek helyzetére vonatkozó Genfi Egyezmény (1951) és az azt kiegészítő New York-i jegyzőkönyv (1967)
- A nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezmény (1979)
- A gyermek jogairól szóló egyezmény (1989)
- Migráns munkavállalók és családtagjaik védelméről szóló egyezmény (1990)

- Alapjogi Charta
- 1993. évi XXXI. törvény az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről

- Az egyezmény végrehajtására hozták létre az Emberi Jogok Európai Bíróságát (European Court of Human Rights, rövidítve: ECoHR).
- A kérelmeket Strasbourgban lehet magyar nyelven írásban, ingyenesen benyújtani.

- az élethez való jogot;
- a tisztességes eljáráshoz való jogot polgári és büntető ügyekben;
- a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogot;
- a véleménynyilvánítás szabadságát;
- a gondolat, lelkiismeret és vallás szabadságát;
- a hatékony jogorvoslathoz való jogot;
- a javak háborítatlan élvezetéhez való jogot, és
- a választójogot és a választhatósághoz való jogot, stb.

- a kínzást és az embertelen vagy megalázó bánásmódot és büntetést;
- az önkényes és jogellenes fogva tartást;
- a megkülönböztetést az Egyezményben biztosított jogok gyakorlásának tekintetében;
- az állam saját állampolgárainak kiutasítását vagy beutazásuk megtagadását;
- a halálbüntetést, és
- a külföldiek kollektív kiutasítását, stb.

FELADAT: Az emberi jogok védelméről szóló európai egyezmény és az ahhoz kapcsolódó kiegészítő jegyzőkönyvek értelmében a Szerződő Feleket terhelő kötelezettségek tiszteletben tartásának biztosítása.

Székhely: Strasbourg
<http://www.echr.coe.int/>

Elfogadhatósági teszt

- Tárgyi okból
- Személyi okból
- Időbeli összeférhetetlenség
- Nemzeti jogorvoslat kimerítése
- Utolsó érdemi jogorvoslattól számított 6 hónap
- Nyilvánvaló megalapozatlanság
- Nem jelentős hátrány

Feladata, hogy biztosítsa „a jog tiszteletben tartását” a Szerződések „értelmezése és alkalmazása során”.

- felülvizsgálja az Európai Unió intézményei jogi aktusainak jogszerűségét,
- gondoskodik arról, hogy a tagállamok teljesítsék a Szerződésekből eredő kötelezettségeiket, és
- a nemzeti bíróságok kérelmére értelmezi az uniós jogot.

Székhely: Luxembourg

<http://curia.europa.eu/>

MAGYARORSZÁG ALAPTÖRVÉNYE

(2011. ÁPRILIS 25.)

ALAPVETÉS C) CIKK

- (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.
- (2) Senkinek a tevékenysége nem irányulhat a hatalom erőszakos megszerzésére vagy gyakorlására, illetve kizárólagos birtoklására. Az ilyen törekvésekkel szemben törvényes úton mindenki jogosult és köteles fellépni.
- (3) Az Alaptörvény és a jogszabályok érvényre juttatása érdekében kényszer alkalmazására az állam jogosult.

- (1) Magyarország az európai népek szabadságának, jólétének és biztonságának kiteljesedése érdekében közreműködik az európai egység megteremtésében.
- (2) Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján - az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig - az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja.

- (3) Az Európai Unió joga - a (2) bekezdés keretei között - megállapíthat általánosan kötelező magatartási szabályt.
- (4) A (2) bekezdés szerinti nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére adott felhatalmazáshoz az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG

I. cikk

- (1) Az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.
- (2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

- (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

A GYERMEKI JOGOK SZABÁLYOZÁSÁNAK SZINTJEI

Alaptörvény

**Gyermekjogi egyezmény
Ágazati törvények**

**Kormány rendelet
Miniszteri rendelet
Önkormányzati rendelet**

Házirend, SZMSZ

ENSZ GYERMEKJOGI EGYEZMÉNY CÉLJA

- Biztosítani az emberi jogokat a gyermekek számára is.
- Figyelembe venni, hogy a gyermekkor különleges védelemre és támogatásra ad jogot.
- Gondoskodni a gyermekkor miatti különleges jogi és más eszközökről, garanciákról.

GYERMEKJOGI EGYEZMÉNY ELVEI

- Hátrányos megkülönböztetés tilalma (2.cikk),
- A gyermek mindennek felett álló érdeke (3.cikk),
- Az élethez, életben maradáshoz és fejlődéshez való jog (6.cikk),
- A gyermek véleményének tiszteletben tartása (12.cikk)
(megelőzés, védelem, részvétel).

GYERMEKI JOGOK CSOPORTOSÍTÁSA

- Polgári és politikai jogok,
- Gazdasági, szociális kulturális jogok,
- Gyermekek speciális védelme a családban és a társadalomban,
- Gyermekvédelem a gyermekek speciális csoportjainál,
- Gyermekvédelem rendkívüli helyzetben

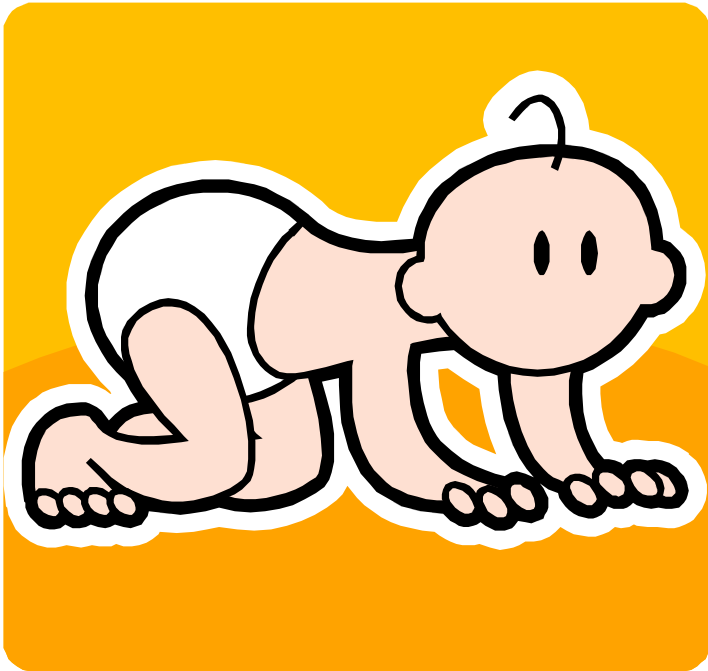
- Állam köteles törvényhozási és végrehajtási szinten a gyermeki jogokat biztosítani és védeni,
- A szülő és más felelős személyeknek joga és kötelessége, hogy a gyermeknek jogai gyakorlásához, képességei fejlettségének megfelelően, iránymutatást és tanácsokat adjanak.

- Az államnak segítséget kell nyújtani a gyermek neveléséhez, (18.cikk),
- Meg kell védeni a családban élő gyermekeket a veszélytől (19.cikk),
- Helyettesítő gondozást kell biztosítani (20.cikk).

A GYERMEK

Az Egyezmény vonatkozásában gyermek az a személy, aki tizennyolcadik életévét nem töltötte be, kivéve ha a reá alkalmazandó jogszabályok értelmében nagykorúságát már korábban eléri.

5. § E törvény alkalmazásában

- a) gyermek: a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:10. § (1) bekezdése szerinti kiskorú,

2012. ÉVI V. TÖRVÉNY A POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYVRŐL

2:10. § [A kiskorúság]

(1) Kiskorú az, aki a tizennyolcadik életévét nem töltötte be. A kiskorú a házasságkötéssel nagykorúvá válik.

(2) Ha a házasságot a bíróság a cselekvőképesség hiánya vagy a kiskorúság miatt szükséges gyámhatósági engedély hiánya miatt érvénytelennek nyilvánítja, a házasságkötéssel szerzett nagykorúság megszűnik.

- 3) A házasságkötéssel megszerzett nagykorúságot a házasság megszűnése nem érinti.
- 2:11. § [A korlátozottan cselekvőképes kiskorú]
- Korlátozottan cselekvőképes az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét betöltötte és nem cselekvőképtelen.

- 15. § Az elkövető büntethetőségét,
illetve a cselekmény büntetendőségét
kizárja vagy korlátozza:
- a) a gyermekkor,
-

Nem büntethető, aki a büntetendő cselekmény elkövetésekor a tizennegyedik életévét nem töltötte be, kivéve:

az emberölés [160. § (1)-(2) bekezdés], az erős felindulásban elkövetett emberölés (161. §), a testi sértés [164. § (8) bekezdés], a rablás [365. § (1)-(4) bekezdés] és a kifosztás [366. § (2)-(3) bekezdés] elkövetőjét, ha a bűncselekmény elkövetésekor a tizenkettedik életévét betöltötte, és az elkövetéskor rendelkezett a bűncselekmény következményeinek felismeréséhez szükséges belátással.

A GYERMEK MINDENNEK FELETT ÁLLÓ ÉRDEKE

A szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenek felett álló érdekét veszik figyelembe elsősorban.

- 2. § (1) A gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatok, gyámhivatalok, bíróságok, rendőrség, ügyészség, pártfogó felügyelői szolgálat, más szervezetek és személyek e törvény alkalmazása során a gyermek mindennek felett álló érdekét figyelembe véve, törvényben elismert jogait biztosítva járnak el.

- (2) Az (1) bekezdésben foglaltak szerint eljáró szervezetek és személyek tevékenységük során együttműködnek a családdal és - jogszabályban meghatározottak szerint - elősegítik a gyermek családban történő nevelkedését.

- Az Egyezményben részes államok elismerik, hogy minden gyermeknek veleszületett joga van az életre.
- Az Egyezményben részes államok a lehetséges legnagyobb mértékben biztosítják a gyermek életben maradását és fejlődését.

Az Egyezményben részes államok megtesznek minden arra alkalmas, törvényhozási, közigazgatási, szociális és nevelési intézkedést, hogy megvédjék a gyermeket az erőszak, a támadás, a fizikai és lelki durvaság, az elhagyás vagy az elhanyagolás, a rossz bánásmód vagy a kizsákmányolás - ideértve a nemi erőszakot is - bármilyen formájától mindaddig, amíg szüleinek vagy valamelyik szülőjének, illetőleg törvényes képviselőjének vagy képviselőinek, vagy bármely más olyan személynek, akinél elhelyezték, felügyelete alatt áll.

2. Ezek a védelmi intézkedések szükség szerint olyan hatékony eljárásokat foglalnak magukban, amelyek a gyermek és gondviselői számára szükségesek szociális programok létrehozását teszik lehetővé, továbbá a fentebb leírt rossz bánásmód eseteiben hozzájárulnak a cselekmény felismeréséhez, bejelentéséhez, a jelentés illetékes helyre juttatásához, vizsgálatához, kezeléséhez és az esetek figyelemmel kíséréséhez; szükség szerint magukban foglalják a bírói beavatkozással kapcsolatos eljárást is.

6. § (5) A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.

- 6. § (5a) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a védelme érdekében eljáró szakemberek - különösen a gyermek bántalmazásának felismerése és megszüntetése érdekében - egységes elvek és módszertan alkalmazásával járjanak el.

AZ EMBERI JOGOK ÉS AZ ALAPVETŐ SZABADSÁGOK VÉDELMEÉRŐL SZÓLÓ, RÓMÁBAN, 1950. NOVEMBER 4-ÉN KELT EGYEZMÉNY (KIHIRDETTE: 1993. ÉVI XXXI. TÖRVÉNY)

3. Cikk - Kínzás tilalma

Senkit sem lehet kínzásnak, vagy embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.

Kínzás

Az érintett számára erős testi és lelki szenvedés, sérülés okozása.

Embertelen, megalázó bánásmód, büntetés

Az áldozatban olyan erős félelmet, lelki gyötrelmet és alsóbbrendűség-érzetet kelt, ami alkalmas arra, hogy megtörje test és erkölcsi ellenállását.

- Az Egyezményben részes államok megtesznek minden alkalmas intézkedést annak érdekében, hogy az iskolai fegyelmet a gyermeknek mint emberi lénynek a méltóságával összeegyeztethetően és az Egyezménynek megfelelően alkalmazzák.

AZ ENSZ GYERMEKJOGI BIZOTTSÁGA A KÖVETKEZŐKÉPPEN DEFINIÁLJA A TESTI FENYÍTÉST:

„testi erő alkalmazásával történő bármilyen büntetés, melynek célja, hogy akár csak a legcsekélyebb mértékben is fájdalmat vagy kényelmetlenséget okozzon. Leggyakoribb formája a gyermekek megütése (füles, náspángolás, nyakleves) kézzel vagy valamilyen eszközzel – ostorral, bottal, övvel, cipővel, fakanállal, stb. De lehet ez például a gyermek megrúgása, megrázása, eldobása, karmolás, csípés, harapás, hajhúzás, pofozás, kényelmetlen testhelyzetekbe kényszerítés, égetés, forrázás vagy különböző dolgok szájba erőltetése (például a gyermek szájának kimosása szappannal, vagy kényszerítés csípős fűszerek lenyelésére)”.

5. § E törvény alkalmazásában

- n) veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza,

GYVT-BEN MEGHATÁROZOTT INTÉZMÉNYEK ÉS SZEMÉLYEK KÖTELESEK

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- c) a köznevelési intézmények,
- d) a rendőrség,
- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- k) a munkaügyi hatóság,
- l) a javítóintézet,
- m) a gyermekjogi képviselő.

- A meghatározottak kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.
- A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén a gyámhatóság büntetőeljárást kezdeményez.
- A gyámhatóság egyeztető megbeszélést tart és a gyermekjóléti szolgálatnál kezdeményezi az esetmegbeszélés megtartását.

Btk. 208. § (1) **A kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy** - ideértve a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt is, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él -, **aki e feladatából eredő kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti**, bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

HÁTRÁNYOS MEGKÜLÖNBÖZTETÉS TILALMA

Az Egyezményben részes államok tiszteletben tartják és biztosítják a joghatóságuk alá tartozó gyermekek számára az Egyezményben lefektetett jogokat minden megkülönböztetés, nevezetesen a gyermeknek vagy szüleinek vagy törvényes képviselőjének faja, színe, neme, nyelve, vallása, politikai vagy más véleménye, nemzeti, nemzetiségi vagy társadalmi származása, vagyoni helyzete, cselekvőképtelensége, születési vagy egyéb helyzete szerinti különbségtétel nélkül.

gyermek vagy szüleinek

- faja, színe, neme, nyelve, vallása,
- véleménye,
- származása,
- vagyoni helyzete,
- vagy egyéb helyzete

- Az Egyezményben részes államok kötelezik magukat arra, hogy törvénysértő beavatkozás nélkül tiszteletben tartják a gyermeknek saját személyazonossága - ideértve állampolgársága, neve, családi kapcsolatai - megtartásához fűződő, a törvényben elismert jogát.

Az Egyezményben részes államok gondoskodnak arról, hogy a gyermeket szüleitől, ezek akarata ellenére, ne válasszák el, **kivéve**, ha az illetékes hatóságok, bírói felülvizsgálat lehetőségének fenntartásával és az erre vonatkozó törvényeknek és eljárásoknak megfelelően **úgy döntenek**, hogy ez az elválasztás a gyermek mindenk felett álló érdekében szükséges.

- Ilyen értelmű döntés szükséges lehet bizonyos különleges esetekben, például akkor, ha a szülők durván kezelik vagy elhanyagolják gyermeküket, illetőleg ha különválva élnek és dönteni kell a gyermek elhelyezéséről.
- A jelen cikk 1. bekezdésében említett minden esetben valamennyi érdekelt félnek lehetőséget kell adni az eljárásban való részvételre és véleményük ismertetésére.

- 1. Az Egyezményben részes államok az ítélőképessége birtokában lévő gyermek számára biztosítják azt a jogot, hogy minden őt érdeklő kérdésben szabadon kinyilváníthassa véleményét, a gyermek véleményét, figyelemmel korára és érettségi fokára, kellően tekintetbe kell venni.

- 2. Ebből a célból nevezetesen lehetőséget kell adni a gyermeknek arra, hogy bármely olyan bírói vagy közigazgatási eljárásban, amelyben érdekelt, közvetlenül vagy képviselője, illetőleg arra alkalmas szerv útján, a hazai jogszabályokban foglalt eljárási szabályoknak megfelelően meghallgassák.

- 105. § A gyámhatóság a gyámság alatt álló kiskorú fontosabb ügyeiben határozathozatal előtt köteles a gyámot, a tizenkettedik életévét betöltött kiskorú gyermeket és kérelemre, de szükség esetén hivatalból is, a kiskorú közeli hozzátartozóit meghallgatni.
(**NEM HATÁLYOS!** 1952. évi IV. törvény a házasságról, a családról és a gyámságról)

- A gyámügyi eljárásban meg kell hallgatni a szülőt és más törvényes képviselőt, a gondozót, a **korlátozottan cselekvőképes gyermeket**, a cselekvőképességében a gyámügyi eljárásban felmerülő jognyilatkozat tekintetében részlegesen korlátozott személyt és az **ítélőképessége birtokában levő cselekvőképtelen gyermeket**, ...

A gyermeknek joga van a véleménynyilvánítás szabadságára. Ez a jog magában foglalja mindenfajta tájékoztatás és eszme határookra tekintet nélküli kérésének, megismerésének és terjesztésének szabadságát, nyilvánuljon meg az szóban, írásban, nyomtatásban, művészi vagy bármilyen más, a gyermek választásának megfelelő formában.

- Ennek a jognak a gyakorlása csak a törvényben kifejezetten megállapított korlátozásoknak vethető alá, amelyek
 - a) mások jogainak és jó hírnevének tiszteletben tartása, illetőleg
 - b) az állam biztonsága, a közrend, a közegészségügy, vagy a közérkölcshöz való hozzáférés védelme érdekében szükségesek.

- 3. Az Egyezményben részes államok tiszteletben tartják a mindkét szülőjétől vagy ezek egyikétől külön élő gyermeknek azt a jogát, hogy személyes kapcsolatot és közvetlen érintkezést tarthasson fenn mindkét szülőjével, kivéve, ha ez a gyermek mindennek felett álló érdekeivel ellenkezik.

Btk. 210. § (1) Aki a hatósági határozat alapján nála elhelyezett kiskorú és a kiskorúval kapcsolattartásra jogosult személy közötti kapcsolat kialakítását vagy fenntartását a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabását követően is önhibájából akadályozza, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

1. Minden olyan gyermeknek, aki ideiglenesen vagy véglegesen meg van fosztva családi környezetétől, vagy aki saját érdekében nem hagyható meg e környezetben, jogosult az állam különleges védelmére és segítségére.
2. Az Egyezményben részes államok hazai jogszabályainak megfelelően intézkednek helyettesítő védelem iránt az ilyen gyermek számára.

3. Ez a helyettesítő védelem történhet családnál való elhelyezés, az iszlám jog kafalah-ja szerinti gondnokság, örökbefogadás, illetőleg szükség esetén megfelelő gyermekintézményekben való elhelyezés formájában. A megoldás kiválasztásánál kellően figyelembe kell venni a gyermek nevelésében megkívánt folyamatosság szükségességét, valamint nemzetiségi, vallási, kulturális és nyelvi származását.

- 7. § (1) A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.
- (2) A gyermeknek joga van - örökbefogadó családban vagy más, családot pótló ellátás formájában - a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez.

GONDOLAT-, A LELKIISMERET- ÉS A VALLÁSSZABADSÁG

- 1. Az Egyezményben részes államok tiszteletben tartják a gyermek jogát a gondolat-, a lelkiismeret- és a vallásszabadságra.
- 2. Az Egyezményben részes államok tiszteletben tartják a gyermek vagy, adott esetben, a gyermek jog képviselőinek azt a jogát, hogy a gyermeket e jogának fejlődéséhez megfelelően felkészítsék.

- 3. A vallás vagy meggyőződés kinyilvánításának szabadságát csak a törvényben megállapított olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek a közbiztonság, a közrend, a közegészségügy, a közerkölcs, vagy mások alapvető jogai és szabadságai védelmének érdekében szükségesek.

Gyvt. 7. § (3) A gyermek helyettesítő védelme során tiszteletben kell tartani lelkiismereti és vallásszabadságát, továbbá figyelemmel kell lenni nemzetiségi, etnikai és kulturális hovatartozására.

EGYESÜLÉSI ÉS BÉKÉS GYÜLEKEZÉSI

- 1. Az Egyezményben részes államok elismerik a gyermek egyesülési és békés gyülekezési jogát.
- 2. E jogok gyakorlását csak a törvényben meghatározott olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek egy demokratikus társadalomban az állam biztonsága, a közrend és a közszépség, illetve a közegészségügy és a közérdekek, vagy mások jogai és szabadságainak védelmének érdekében szükségesek.

- A gyermek
magáné-
lete vagy le-
vele-
zőnkénye-
beavatka-
sága vagy jó
támadás

bevetni
lakásával
tban
becsülete
n

Az Egyezményben részes államok elismerik a gyermeknek a pihenéshez és a szabadidő eltöltéséhez, a korának megfelelő játékhoz és szórakoztató tevékenységekhez való jogát, azt, hogy szabadon részt vehessen a kulturális és művészeti életben.

- 2009. évi CLX. törvény a gyermekek fegyveres konfliktusba történő bevonásáról szóló, a Gyermek jogairól szóló egyezményhez fűzött Fakultatív Jegyzőkönyv megerősítéséről és kihirdetéséről
- 2009. évi CLXI. törvény a gyermekek eladásáról, a gyermekprostitúcióról és a gyermekpornográfiáról szóló, a Gyermek jogairól szóló egyezményhez fűzött Fakultatív Jegyzőkönyv megerősítéséről és kihirdetéséről

XV. cikk

- (5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

- XVI. cikk

- (1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.
- (2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.
- (3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.
- (4) A nagykorú gyermekek kötelesek rászoruló szüleikről gondoskodni.

XVIII. cikk

- (1) Gyermekek foglalkoztatása - testi, szellemi és erkölcsi fejlődésüket nem veszélyeztető, törvényben meghatározott esetek kivételével - tilos.
- (2) Magyarország külön intézkedésekkel biztosítja a fiatalok és a szülők munkahelyi védelmét.

34. § (1) Munkavállaló az a természetes személy, aki munkaszerződés alapján munkát végez.

(2) Munkavállaló az lehet, aki a tizenhatodik életévét betöltötte. Ettől eltérően munkavállaló lehet - az iskolai szünet alatt - az a tizenötödik életévét betöltött tanuló, aki nappali rendszerű képzés keretében tanulmányokat folytat.

(3) A gyámhatóság engedélye alapján a jogszabályban meghatározott kulturális, művészeti, sport-, hirdetési tevékenység keretében a tizenhatodik életévét be nem töltött személy is foglalkoztatható.

Btk. 209. § Aki

a) a tizennyolcadik életévét be nem töltött személyek foglalkoztatására vonatkozó törvényi előírásokat megszegi, vagy

b) keresőtevékenység folytatására jogosító engedéllyel nem rendelkező tizennyolcadik életévét be nem töltött harmadik országbeli állampolgárt foglalkoztat,

büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

- 1. § (1) Az állam - önmagukban vett méltóságuk és értékük miatt is - **védi a család és a házasság intézményét.**
- (2) A rendezett családi viszonyok védelme különös jelentőséggel bír a testi, a szellemi és a lelki egészség megóvása érdekében.

- (3) Az állam a nemzet fennmaradását biztosító népesedési folyamatok érdekében külön törvényekben foglaltak szerint **támogatja a gyermekvállalást, és segíti a szülők gyermekvállalási szándékainak megvalósulását.**

- (4) Az állam - annak érdekében, hogy minden gyermek családban nevelkedhessen fel - támogatja az örökbefogadást, és gyors, méltányos határidőn belüli, a gyermek érdekeit szem előtt tartó örökbefogadási eljárás kialakítására törekszik.

- 9. § (1) A családban az anya és az apa a szülői felelősség alapján - külön törvényben foglalt eltéréssel - azonos kötelezettségekkel és jogokkal bír.
- (2) A szülő köteles és jogosult arra, hogy kiskorú gyermekét családban gondozza, felelősen nevelje, és a gyermeke testi, szellemi, lelki és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételeket, valamint az oktatásához és az egészségügyi ellátásához való hozzájutását biztosítsa.

9. § (3) A KISKORÚ GYERMEK SZÜLŐJE KÖTELES KÜLÖNÖSEN

- a) gyermeke emberi méltóságát tiszteletben tartani,
- b) gyermekével együttműködni,
- c) gyermekét az őt érintő kérdésekről - korának és fejlettségének megfelelően - tájékoztatni, véleményét figyelembe venni,
- d) gyermekének jogai gyakorlásához iránymutatást, tanácsot és segítséget adni,

- e) gyermeke jogainak érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni,
- f) a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és szervezetekkel, továbbá a hatóságokkal együttműködni,
- g) gyermeke felügyeletéről külön jogszabályban foglaltak szerint gondoskodni, amikor a gyermek éjszaka közterületen, szórakozóhelyen tartózkodik.

FORRÁSOK ÉS GYERMEKNEVELÉS

- (4) A szülő köteles a gyermekre tekintettel kapott támogatást a gyermek gondozására, nevelésére fordítani.
- (5) A kiskorú gyermek szülője jogosult arra, hogy a gyermeke felelős nevelését segítő ellátásokról tájékoztatást, neveléséhez segítséget kapjon.
- 10. § A szülő külön törvényben meghatározott módon és kivételekkel - kiskorú gyermek esetén a saját szükséges tartásának korlátozásával is - köteles a gyermek tartására.

A CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEK KÖTELEZETTSÉGEI

- 12. § (1) A külön törvényben foglaltak szerint **tanköteles korú** gyermek kötelessége, hogy képességeinek megfelelően eleget tegyen tanulmányi kötelezettségének.
- (2) A **kiskorú gyermek** kötelessége, hogy - korának és fejlettségének megfelelően - tartózkodjék az egészségét károsító életmódtól, valamint gondozása és nevelése érdekében szülőjével együttműködjön.

- 13. § (1) A kiskorú gyermeknek joga van a testi, szellemi, lelki és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját **családi környezetében** történő nevelkedéshez.
- (2) A kiskorú gyermeknek joga van ahhoz, hogy **segítséget kapjon a családban történő nevelkedéséhez**, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez.

- (3) A kiskorú gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját testi, lelki és szellemi fejlődése érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el.
- (4) A kiskorú gyermeket **kizárólag anyagi okból** fennálló veszélyeztetettség miatt **nem** szabad családjától elválasztani. Az állam kötelessége, hogy ilyen esetben a kiskorú gyermek családon belüli ellátásának **feltételeit szükség szerint biztosítsa**.

- (5) A családjától elválasztott kiskorú gyermeknek a legrövidebb időn belül vissza kell kerülnie családjához, ha ennek törvényben meghatározott feltételei teljesülnek. Ennek érdekében az állam minden szükséges intézkedést megtesz.

- 14. § A nagykorú gyermeknek külön törvényben foglaltak szerint tartási kötelezettsége áll fenn azon szülőjével szemben, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani.

- 11. § (1) A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, törvényes képviselőjének biztosításával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

TÁMOP 5.5.7-08/1-2008-0001

Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselői hálózat
és civil jogvédő munka fejlesztése

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE